

6. ZUŠkoviny

číslo

XVII. ročník

Měsíčník Základní umělecké školy F. A. Šporka, Jaroměř

vychází 1. února 2023 se slovy Jana Husa:
Pravda vítězí!

Úvodník

Únor. Období plesů je v plném proudu, ale i tyto zábavy musí jednou skončit. Slavnostně je zakončíme v polovině února masopustním průvodem. Jenže co potom? Žaludek je koblihama a jitrnicemi přečpaný k prasknutí... To je ideální čas začít s půstem. Tradiční čtyřicetidenní půst před Velikonocemi stále dodržují hlavně křesťané, pro které má náboženský význam. Nicméně různé formy tohoto postu se šíří celou veřejností. Původně si lidé odřikali jídlo, zvláště maso. Dnes se fantazii meze nekladou. Můžeme třeba omezit koukání na televizi, nebo zbytečně neutrácet za nové šaty, které vůbec nepotřebujeme. Důležité je zpomalit, přestat koukat na všechna ta pokušení kolem nás a uvědomit si, co je v našem životě skutečně důležité. Na co jsme zapomínali, co jsme zanedbávali? Je to zdraví? Vztahy s rodinou a přáteli? Pomoc ostatním? Nebo jsme se zapomínali věnovat sami sobě? Ať je to cokoli, teď je čas s tím něco udělat. A já vám fandím, aby doba postní přinesla samé dobré změny, které nebudou trvat jen 40 dní, ale budete se z nich radovat i po Velikonocích!

Pá

Masopustní průvod z loňského roku

Velevážené občanky a občané jaroměřští,

s radostí Vám oznamujeme, že pro Vás všechny opět Masopustní průvod připravujeme!

Těšíme se, že **ve čtvrtek 16. února 2023** maškary a muzikanti v **13 : 30** od Základní umělecké školy F. A. Šporka směrem k městskému rynku se zase budou ubírat, na Městském úřadě o Povolení a Feruli budou žádati a potom svými taškařicemi Vás budou chtít pobavit. Spolek Pronáměstí pro Vás všechny občerstvení u stánků na náměstí nachystá, polévka a pochoutky ze zabijačky, čaj, horká medovina, svažené víno, koláče a další dobroty chybět nebudou. Muzikanti vám pro radost zahrají a zazpívají. Hospodyně, opakujte mazurku, ať si s naším medvědem zatancovat můžete a hospodáři, drobné groše si střádejte, abyste klíbnu nebo jiná zvířata od nás zakoupiti mohli!

Výtěžek z masopustního koledování hnedle v sobotu 18. února 2023 dopoledne v Domově sv. Josefa v Žirčích předáme, kde místní klienty masopustním „rejděním“ rozveselit hodláme. Uvidíte-li průvod maškar, prosím, věnujte i malý obnos na pomoc lidem, kteří nemají to štěstí a chybí jim zdraví. Děkujeme!

Akci podporují Johnova pekárna Josefov a spolek Pronáměstí, děkujeme!

za maškary a muzikanty Jé

Masopust držíme, nic se nevadíme, pospolu...informace pro účastníky průvodu

Předběžné informace najdete na nástěnce v přízemí Zušky, odtrhněte si tam přihlášku, co nejdříve vyplňte a s podpisem od rodičů odevzdejte paní učitelce v učebně hudební nauky nebo v literárně dramatickém oboru.

Těšíme se na vás!

Masopust představoval v minulosti období mezi dvěma postními dobami. Byl oficiálním svátkem hodování, během kterého bylo třeba se dosyta najíst, protože následovalo období čtyřicetidenního půstu.

Doba Masopustu nastává po svátku Tří králů a její konec je závislý na datu Velikonoc, končit tedy může od poloviny února až do počátku března o Masopustním úterý před Popeleční středou. Probíhaly během ní taneční zábavy, zabijačky a také svatby. Toto období vrcholí na Tučný čtvrtek, kdy bývala zabijačka a hostina a v poslední tři dny (neděle, pondělí, úterý), které se nazývají Končiny, Ostatky, Fašank nebo přímo Masopust, se konají různé rituální úkony, průvod masek, scénické výstupy a taneční zábavy.

Počátky Masopustu a Masopustních obchůzek je třeba hledat v předkřesťanském kultu zimního slunovratu. Původně šlo o pohanské svátky - antické slavnosti, tzv. saturnálie, což je jeden z nejvýznamnějších a nejradostnějších svátků římského náboženství slavený na zimní slunovrat k počtu Saturnově. Karneval tedy souvisí patrně s předkřesťanskými oslavami obnovy přírody na začátku jara.

z loňského masopustního průvodu v Jaroměři

Z notesu pana ředitele

Máme za sebou první „poločas“ letošního roku. Doufám, že pro nikoho z nás není studium zušky „zápas“ i když někdy to určitě pěkná honička je. Síly můžeme načerpat v legračně krátké přestávce mezi poločasy, která letos připadá na pátek 3. února, nebo vydržet do 20. února, kdy nám začínají „jarňáky“. Z nejkratšího měsíce v roce tak moc nezbude, přesto se v něm najde místo pro zajímavé akce. I pokud nehrajete na klarinet, můžete ze zvědavosti přijít na klarinetový seminář v pondělí 6. února. Možná budete vystupovat na středním koncertě 8. února, ale pokud zrovna ne, přijďte si poslechnout. Zrovna tak se nebojte přijít na kterýkoliv třídní koncert svých spolužáků, nebo na absolventský koncert houslistky Magdaleny Kazmirowské v sobotu 18. února. A všechny Vás zvu do masopustního veselí, které vypukne ve čtvrtek 16. února. A že ani v měsíci lednu naše zuška nespala zimním spánkem a že se kolem ní stále něco zajímavého děje zjistíte z dalších stránek ZUŠkovin.

Přeji Vám všem, ať si užíváte ve zdraví a potěšení chvíle při práci, při zábavě i odpočinku a těším se s Vámi na shledanou.

Váš Vlastimil Kovář

Bylo-nebylo

Co se do prosincového čísla nevešlo: „RYBOVKA“ 2022

Letos počtvrté se sešla parta muzikantů, aby svým hraním přispěla ke slavnostnímu prožití Půlnoční mše svaté v kostele Nanebevstoupení Páně v Josefově. Je pro mě nesmírným potěšením, že díky této akci, se mimořádně, ale o to nadšeněji, sešli současní i bývalí žáci naší školy (a nejen ti). Za doprovodu komorního orchestru zpíval josefovský chrámový sbor a několik výpomocných sil z Cantusu Českou mši vánoční „Hej mistře“ Jana Jakuba Ryby. Protože jsme do toho všichni „dali vše“, co bylo v našich skromných silách (primárius drkotal zuby celé kázání, jiní byli nadopováni léky, aby mohli přijít), tak posluchači byli prosyceni tímto naším zapálením pro věc a ocenili nás velikým potleskem ve stoje. Pan farář pak nadšeně vykládal, že ještě nikdy neměl takový duchovní prožitek z hudebního doprovodu mše, jako dnes. To už je veliké ocenění naší práce, děkujeme! Jana Kovářová

Popcorn v Chocni

V neděli 15. ledna jel soubor Popcorn se svou novou inscenací „Svět je v rozpacích“ do Chocně, kam byl pozván do programu jednodenního festivalu „Na sever“. Z počátku to vypadalo, že se nikam nepojede, protože jeden člen souboru onemocněl a dozvěděli jsme se to až v pátek na poslední zkoušce. Pár lidí to mělo i chuť vzdát ale nakonec jsme se dohodli, že zkusíme a uvidíme a snad zvládneme. Inscenaci jsme museli trochu poupravit. Naštěstí jen trochu. Sraz měl soubor v ZUŠ v neděli po obědě. Nejprve jsme znovu prošli celý scénář a když bylo všechno zabaleno, byl čas vyjet. Jeli jsme minibusem a v Chocni na zámku byli za hodinu. Vše jsme vybalili, vyzkoušeli osvětlení a meotary, sestavili plátno a paravany. Udělali také pár úprav v poměrně malém prostoru. A mohlo se jít na věc. Po představení za námi chodili diváci a chválili nás i inscenaci. Nabídlí jsme i podívání se do zákulisí a děti ale i dospělí si mohli vyzkoušet, jaké to je stát za meotarem. Viděli jsme i další program. Byla zde ukázka inuitských zbraní a nástrojů nebo jsme měli možnost slyšet grónské písně přeložené do češtiny. Setkali jsme se se Zdeňkem Lyčkou, překladatelem grónských pohádek a textů, ze kterých jsme čerpali. Dokonce jednu pohádku přečetl. Popcorn si to v Chocni velice užil a večer se vrátil do Jaroměře. Viki

Tradiční novoroční koncert Brass Orchestra v městském divadle

V pátek 20. ledna se v jaroměřském divadle konal tradiční koncert zuškového dechového orchestru Brass Orchestra. Ten působí na naší zušce už od roku 1995. V roce 2009 převzal dirigentskou taktovku učitel žesťových nástrojů Roman Horský. Orchester hraje klasické pochody a polky, filmovou a muzikálovou hudbu a také populární písně známých kapel. Letos zaznělo v divadle 13 skladeb. Mezi nimi hudba z filmů Piráti z Karibiku a Titanic, hit od skupiny Europe „The Final countdown“, „Žlutá ponorka“ od Beatles a několik skladeb od slavné švédské popové skupiny ABBA. Samozřejmě nesměla chybět polka „Škoda lásky“ a novinka „Sladké mámení“. Repertoár orchestru je opravdu velmi různorodý a pestrý, takže si snad každý z diváků přišel na své.

Děkujeme všem, kdo jste si s námi přišli večer užít a těšíme se zase příští rok! MŠ

*Fotografie ze všech akcí ZUŠ si prohlédněte na www.zus-jaromer.cz
a pak vyžádejte u svého učitele nebo v kanceláři školy.*

Novoroční koncert Brass Orchestra

Z výtvarky: Dračí vejce, architektura budoucnosti a chystáme jaro

Naši nejmenší se vydali po stopách draků. Ti starší na nich už nějaký čas pracovali, a proto se všichni zamysleli, jak vypadá takové dračí vejce. Jaký má tvar a velikost a co je schované uvnitř pod skořápkou a silnou kožovitou blánou. Na čtvrtkách vznikaly roztodivné tvary malých drobečků, ti starší dračí vejce tvarovali technikou podobnou papírmaché [papírmašé]. Sestavovali je z hedvábného papíru pomačkaného do vejcovitého tvaru a pokrytého malými kousky nastříhaného papíru namočeného do lepidla. Po zaschnutí vznikne doslova vejce natvrdo.

Jak bude vypadat dům, ve kterém by rádi naši mladí výtvarníci bydleli, až vyrostou? Jakými budeme jezdit dopravními prostředky, co školy a dětská hřiště, školní jídelny nebo knihovny, supermarkety? Barevné fixy rozehrály pestré ohňostroje linek na bílých čtvrtkách podlouhlých formátů A2 a byla to titěrná práce, to nám vězte.

Zima stále kraluje a zaměřili jsme se proto na bělavou krásu březové kůry. Rýhy, očka, čárky, míchání co největšího množství šedavých tónů. Hra, která neomrzí. Kulaté i ploché štětce kreslily a malovaly pod naším vedením tu křehkou krásu studeného ročního období. Jaro je ještě zdánlivě daleko, k našim dveřím se ale blíží pomalu a jistě. Vycházíme mu trochu naproti a dumáme nad první výzdobou a slunečními paprsky zahřátou paletou pastelových nesmělých tónů.

RU

Přišel jsem...Cyril Kubiš

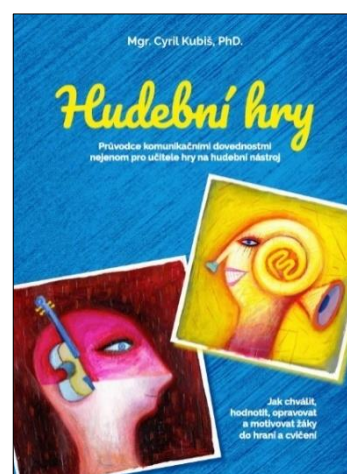

O tom, že na naší ZUŠce probíhá také další vzdělávání učitelů jsme vás už informovali.

Další setkání ze série seminářů a workshopů proběhlo na začátku ledna pod názvem Hudební hry v praxi.

Pan Mgr. Cyril Kubiš PhD, učitel, houslista a lektor přednášel a prakticky předvedl, jak pracovat s žákem, který necvičí, jak odstranit vzniklé chyby, jak si hrát a co s nervozitou při veřejném koncertu...

Šlo o zkušenosti a nápady naplněné dopoledne, které bude ještě dalším a nejedním setkáním pokračovat. Podívejte se na velmi zajímavé stránky, které jsou určeny nejen vyučujícím:

[Hudební hry \(hudebnihry.cz\)](http://Hudebni hry (hudebnihry.cz))

„Nechte se inspirovat a načerpat novou energii do učení.“

Jé

...viděli jsme...

...jídlo v popelnicích...

...a jak pětinu černé popelnice zaplní potraviny.

...zvítězíme nad plýtváním?

Téměř denně slyšíme slovo „plýtvání“. Neustále se mluví o zbytečném plýtvání, nutnosti jeho snížení a o možnostech jeho úplné eliminace. Ale co to teda je a jak s ním naložit? Důležité je, si připustit, že to děláme a zamezit tomu. Průměrný člověk vyprodukuje asi 4 000 kilogramů odpadu. Podle Organizace pro výživu a zemědělství (FAO) se celosvětově vyhodí či znehodnotí celá 1/3 vyprodukovaných potravin. To je pro představu takové množství jídla, které by nasýtilo asi 3 miliardy lidí, tedy přibližně třikrát, a podle některých údajů dokonce až čtyřikrát více, než kolik je na světě lidí hladovějících.

Jak je možné, že k takovému plýtvání dochází? Nejde jen potraviny, které vyhodíme my spotřebitelé, ale také ty, co se neprodají a vyhodí v obchodech, které přijdou vniveč v restauracích a hotelech nebo se zničí při dodávkách. Lidé v bohatých zemích průměrně vyhodí 95 až 115 kg potravin na osobu za rok, kdežto v chudých zemích přijde nazmar průměrně pouze 8 - 11 kg jídla na osobu. Ztráty potravin a plýtvání nimi se významně podílejí na dopadu zemědělství na změnu klimatu (ročně činí 3,3 miliardy tun emisí CO₂). Podle zprávy Evropské komise nejvíce plýtvají domácnosti – celkem vytvoří 53 % potravinového odpadu.

Zabývejte se svým plýtváním! Naučte se, jak správně skladovat suroviny, aby co nejdéle vydržely. Vařte kreativně, využívejte „záchranné recepty“, nevyhazujte, darujte! Rozlišujte pojmy „minimální trvanlivost“ a „spotřebujte do“, je mezi nimi významný rozdíl. Nevyhazujte potraviny, které jsou nezávadné a daly by se spotřebovat. Potravina, které před krátkou dobou skončila minimální trvanlivost, je po skončení této lhůty obvykle v pořádku. Neznamena to, že ji po tomto datu nemůžeš konzumovat. Pokud je na potravině prošlý termín „spotřebujte do“, raději jídlo zkontroluj, případně se jeho konzumaci rovnou vyhní. Od uvedeného data totiž může být zdravotně závadná. Fir

zdroje a více informací na:

[Plýtvání jídlem jako celosvětový problém \(stobklub.cz\)](http://stobklub.cz)

[Plýtvání potravinami \(eatresponsibly.eu\)](http://eatresponsibly.eu)

Záchranný recept na houbové karbanátky ze zbytků chleba

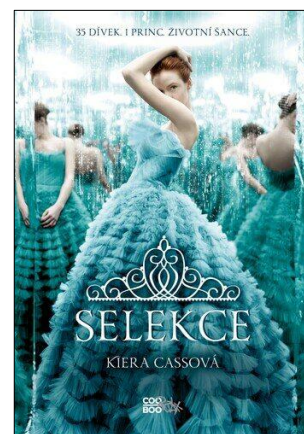
Starší sušší chléb (asi 200g) nakrájejte na kostky a ze 3/4 ponořte do mléka, jednu cibuli a dva zbylé žampiony nakrájejte a orestujte na troše oleje. Zbytek tvrdého sýra nastrouhejte a vše smíchejte s namočeným chlebem, přidejte jedno vejce, pepř, sůl a nasekané bylinky, které vám vadnou v lednici, pomalu přidávejte strouhanku, kterou si strouháte nebo melete z usušených zbytků rohlíků a housek. Z vláčné směsi tvarujte karbanátky a smažte na pánvi na oleji nebo másle. Můžete podávat jako hlavní jídlo s bramborem nebo jako večerní chuťovku se zakysanou smetanou nebo bílým jogurtem. Dobrou chuť!

[Recepty Archív - Zachraň jídlo \(zachranjidlo.cz\)](http://zachranjidlo.cz)

Blýskání na časy

Další tip na poutavé čtení napsala americká spisovatelka Kiera Cassová a jmenuje se „Selekce“. U nás vyšlo už pět dílů. Dívka America Singerová se může stát novou princeznou Illea, království, ve kterém je svět rozdělený do osmi tříd podle ekonomického a sociálního postavení. America nemá vůbec jednoduchý život, musí hodně pracovat, aby pomohla uživit rodinu. Sama patří do Páté třídy, kde jsou lidé založeni umělecky a nevede se jim příliš dobře. Jednoho dne dostane dopis, že se může stát princeznou. America je zamilovaná do Aspenu, ale matka ji přesvědčí, a ona se do Selekce tedy запиše. Je vybrána mezi 34 dívek. Musí si zvykat na život v luxusním paláci, na nenávisť ostatních dívek a plnit úkoly dvora. Po několika týdnech v paláci se s princem Maxonem začne sbližovat... a musí udělat rozhodnutí, koho z oněch dvou si vybrat. Prince Maxona nebo Aspenu, který je z nižší kasty než ona? Knížku doporučuji k přečtení hlavně holkám.

-ALV-

Máte také svou oblíbenou knihu?

Doporučte ji ostatním! Napište název knihy, jméno autora a krátkou anotaci (co o knize chcete prozradit), nezapomeňte se podepsat, abychom vám mohli předat sladkou odměnu, a svůj příspěvek vhodte do poštovní schránky ZUŠkovin v přízemí vedle učebny LDO nebo své doporučení napište do e-mailu a zašlete na info@zus-jaromer.cz s předmětem ZUŠkoviny. Děkujeme, že se podělíte o své čtenářské zážitky!

Vaše představy, které vám v hlavě běží při četbě knih, jsou totiž nenahraditelné! A víte o figlu se správným pravopisem? Ten, kdo čte, ví a pamatuje si, jak český pravopis vypadá a v diktátu hned chybu pozná... protože „to“ s hrubkou vypadá fakt divně! Čtěte čtěte čtěte!
redakce

Jiří Kolář
Proč musí být deštníkáři

Kdyby nebyli deštníkáři,
nebyly by deštníky,
kdyby nebyly deštníky,
zmokli bychom jako slepice,
kdybychom zmokli jako slepice,
vypadli bychom
jako zmoklé slepice,
kdybychom vypadali
jako mokré slepice,
každý by se nám smál,
kdyby se nám každý smál,
kdekdo by se nám vyhýbal,
kdyby se nám kdekdo vyhýbal,
žili bychom jako kůl v plotě,
kdybychom žili jako kůl v plotě,
mohl by nás někdo vytrhnout,
rozsekát a spálit.
Proto musí být deštníkáři!

Přečtěte si inspiraci, která vznikla v hodině Přednesu souboru Možná už jo

Veš a Honza
Kdyby nebyl dramatařák

Kdyby nebyl dramatařák,
mohli bychom se učit,
kdybychom se mohli učit,
rodiče by z nás měli radost,
kdyby z nás rodiče měli radost,
koupili by nám dort,
kdyby nám rodiče koupili dort,
mohly by se nám zkazit zuby,
kdyby se nám zkazily zuby,
museli by nám zuby vrtat,
kdyby nám museli vrtat zuby,
bolelo by to.

A proto musí být dramatařák!

Popcorn při hodině Přednesu hledá texty ke kolektivní interpretaci

Vybral si verše E. Jandla z knihy „Mletpantem“

vesel u vesel
den co den
den co den
vesel u vesel

lozvážní si mysří
že vplavo a vrevo
nerze zvlátit.
hlozný to omýr!

já něco hledat
já nevědět co hledat
já nevědět jak vědět co hledat
já hledat jak vědět co hledat

já vědět co hledat
já hledat jak vědět co hledat
já vědět já hledat jak vědět co hledat
já něco vědět

přeložili J. Hiršal a B. Grögerová

Literární soutěž aneb Poezie všedního dne

1. přečti si báseň Jiřího Koláře vlevo
2. popřemýšlej
3. zkus pochopit její princip
4. zkus sám(a) nebo ve dvojici si s vlastním řetězcem nápadů - příčina a důsledek - pohrát
5. zapiš svou báseň s názvem Proč musí být...
6. podepiš(te) se a vhod'te do poštovní schránky ZUŠkovin vedle učebny LDO
7. čekej na odměnu, když tvoji báseň zveřejníme
8. uzávěrka soutěže je v neděli 26. února 2023

Těšíme se na vaše řetězové verše!

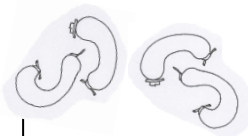
redakce

*ilustrace Jitky Petrové
z knihy „V Tramtárii, tam je hej“*

Honza a Cecílie
Kdyby nebyly prázdniny

Kdyby nebyly prázdniny,
byla by po celý rok škola,
kdyby byla po celý rok škola,
byli bychom unavení,
kdybychom byli unavení,
více bychom spali,
kdybychom více spali,
zaspali bychom,
kdybychom zaspali,
nestihli bychom školu,
kdybychom nestihli školu,
museli bychom se učit doma,
kdybychom se museli učit doma
nestihli bychom ostatní záliby,
kdybychom nestihli ostatní záliby,
mohla by nám umřít zvířátka,
kdyby nám umřela zvířátka,
nejspíš bychom dostali depresi,
kdybychom dostali depresi,
chtěli bychom se zabít.
A proto musí být prázdniny!

Ernest Jandl (1925-2000), rakouský básník, spisovatel a dramatik, je známý díky svým zvláštním humoristickým slovním hříčkám v experimentální lyrice a díky tvorbě neologismů. Sám své texty přednášel, natočil gramofonové desky, které obsahují jeho zvukové a slovní experimenty.

Do šatny

Hostina

Jednou takhle zase,
uspořádalo hostinu prase,
pozvalo králíka, ovei i krávu
jenom že kráva žere trávu
protože někdo jí trávu a někdo maso zase
a hádej, co je prase?

no přece všežravec

Proto hostiny pořádat může,

protože jí hovězí i růže.

A na co ta kráva,

protože pitný režim dává.

Všichni se baví velice,

s vejci od slepice.

A tak zvířata mají bál,

a prase je hostinový král.

(masopustní báseň a ilustrace) Anička

Tati, prosím tě, kup mi buben!

Nekoupím, rušil bys mě v práci.

Neboj, já budu bubnovat jenom, když budeš spát.

Jde beruška na karneval a má tváře nacpané tvarohem

Za co jdeš?

Beruška si zmáčkne tváře: Za beďara!

Tak jsem si na karneval vymyslel takovou krásnou masku
a oni mě s ní vyhodili!

A za co jsi byl?

Za olomoucký tvarůžek!

Víte, proč nechodí stonožky lyžovat? Protože než by si nasadily
lyže na všechny nohy, bylo by léto.

Milý strýčku, chci ti ještě jednou poděkovat za tu trumpetu,
co jsi mi dal k svátku. Maminka mi platí 20 korun, abych
nehrál ráno, a tatínek 25 korun, abych nehrál večer.

Když ti dá maminka jednu žvýkačku a tatínek ti dá dvě, co budeš mít?
Prosím, svěží dech!

Mami, představ si, že jsem dostal samé jedničky!

To jsi ale šikovný!

Ale máš si to jen představit!

Zdeněk Svěrák, herec, režisér, spisovatel:

Jako je dobré vyvolit si za manželku děvče do nepohody, je dobré zvolit si za prezidenta mužského do nepohody.

Petr Pavel, nový prezident České republiky (foto: Markéta Navrátilová)

Základní umělecká škola F. A. Šporka, Jaroměř, Na Obci 142, 551 01, Jaroměř, tel. 491 812 356

e-mail: info@zus-jaromer.cz, www.zus-jaromer.cz

6. číslo vychází 1. února 2023 se slovy Jana Husa: Pravda vítězí!

redakční rada: Pá (Pavlna Tichá), Mš (Michaela Zelená), RU (Radka Ulichová), Viki (Viktorie Ulrychová),
VeŠ (Veronika Štursová), Fir (Filip Rezek), -ALV- (Anna Leopolda Vejvodová), Honza (Barbora Honzíkova),
Anička (Anna Brejlová), VK (Vlastimil Kovář), foto: archiv ZUŠ, šéfredaktor: Jé (Jarka Holasová)

